

Silfurstjarnan hf. fiskeldisstöð
Brendikt Kristjánsson
Öxafirði
671 KÓPASKER

2000110041
4904; 9310

Reykjavík, 13. febrúar 2001
/--

Efni: Sjúkvíaeldi á laxi í Steingrímsfirði. Ákvörðun um matsskyldu

Vísað er til erindis Hönnunar og ráðgjafar, fyrir hönd Silfurstjörnnunar, Öxarfirði, móttekið. 14. nóvember 2000 og viðbótargagna dags. 29. nóvember og 22. desember 2000. Í erindinu er óskað eftir ákvörðun Skipulagsstofnunar um hvort fyrirhugað sjúkvíaeldi á laxi út af svokölluðum Kleifum á norðurströnd Steingrímsfjarðar skuli háð mati á umhverfisáhrifum sbr. 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum og g-lið 1. tl. 2. viðauka sömu laga.

Skipulagsstofnun leitaði álits Kaldrananeshrepps, Hafrannsóknastofnunarinnar, Hollustuverndar ríkisins, Náttúrufræðistofnunar Íslands, Náttúruverndar ríkisins, Siglingastofnunar, veiðimálastjóra og Þjóðminjasafns Íslands. Álit bárust frá Kaldrananeshreppi með bréfi dags. 16. janúar 2001, Hafrannsóknastofnuninni með bréfi dags. 18. janúar 2001, Hollustuvernd ríkisins með bréfi dags. 17. janúar 2001, Náttúrufræðistofnunar Íslands með bréfi dags. 19. janúar 2001, Náttúruvernd ríkisins með bréfi dags. 17. janúar 2001, veiðimálastjóra með bréfi dags. 16. janúar 2001 og Þjóðminjasafni Íslands með bréfi dags. 10. janúar 2001. Athugasemd barst frá Starfsmannafélagi Landsvirkjunar með bréfi dags. 12. janúar 2000. Frekari upplýsingar og svör við álitum bárust frá framkvæmdaraðila með bréfi dags. 25. janúar 2001.

FRAMLÖGÐ GÖGN FRAMKVÆMDARAÐILA

Fyrirhuguð framkvæmd

Í framlögðum gögnum framkvæmdaraðila kemur fram að ráðgert er að framleiða um 5000 tonn af eldislaxi á ári af íslenskum laxastofni af norskum uppruna, sem hafi verið í eldi hér á landi um nokkurra ára bil. Smálaxar til sleppingar í sjókvíar verða fengnir úr landeldisstöð Silfurstjörnnunar í Öxarfirði þar sem beitt er viðurkenndum aðferðum til sjúkdómsvarna. Fyrst um sinn, meðan verið er að koma eldinu af stað, er gert ráð

fyrir að fiskur verði settur í kvíar í júní og honum slátrað í janúarlök.

Fyrirhugað er að staðsetja eldiskvíar á einum stað í 200-400 m fjarlægð frá landi fyrir utan svokallaðar Kleifar á norðurströnd Steingrímsfjarðar þar sem sjávardýpi er 50 - 60 m. Gert er ráð fyrir að sótt verði um starfsleyfi fyrir þrjá pramma á svæðinu, eldi verði í tveimur en sá þriðji til vara ef hvíla þarf svæði. Heildarstærð pramma verði um 50 x 150 m, með um 20 m djúpum nótum. Gert er ráð fyrir að fóðurgeymslur og sjálfvirkur fóðrunarbúnaður verði á eldisprömmum. Slátrun muni að öllum líkindum fara fram í fiskvinnsluhúsnæði á Hólmavík.

Að mati framkvæmdaraðila er ekki fyrir séð að framkvæmdin hafi í för með sér losun úrgangs á landi eða í loft. Lífrænn úrgangur fellur til frá eldisfiski og fóðurleyfar geti valdið staðbundinni mengun undir eldiskvíum ef þessi efni safnast þar fyrir í miklum mæli. Því sé gert ráð fyrir að dýpi undir kvíum verði 50-60 m og straumur nægilega sterkur til að tryggja góða dreyfingu úrgangs. Tekin verða botnsýni undir kvíunum til að fylgjast með uppsöfnun úrgangs og ef ástæða er til verða kvíarnar færðar til, til að dreyfa álagi á umhverfið. Hámarksfóðurnotkun á ári verður um 5300 tonn og búast má við að um 2% af því fari til spillis en hluti þess verði étinn af fiskum utan kvíanna. Um 29% af því fóðri sem fiskurinn éti tapast út í umhverfið í formi þvagefna og saurs. Úrgangi frá sláturhúsi verði komið til bræðslu í fiskimjölsverksmiðju og öðru sem ekki er hægt að nýta á viðurkennda móttökustöð fyrir úrgang. Jafnframt kemur til greina að búa til meltu úr fiskúrgangi.

Framkvæmdaraðili telur að miðað við fyrirliggjandi upplýsingar sé hægt að flokka Steingrímsfjörð sem síður viðkvæmt svæði samkvæmt skilgreiningu í reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ. Gerð er lausleg grein fyrir lífríki fjarðarins. Ekki er kunnugt um að fyrir séu leyfi til fiskeldis í Steingrímsfirði en annar aðili hafi sótt um leyfi til eldis undir 200 tonnum á ári til Heilbrigðiseftirlits Vestfjarða.

Framkvæmdaraðili upplýsir að í Steingrímsfirði séu fjórar laxgengar ár en engin þeirra sé með mikinn fjölda veiddra laxa á ári (<60). Fyrirhugað eldi er ekki talið hafa áhrif á villta laxastofna og er bent á að eldiskvíar sem notaðar verði séu af vandaðri og viðurkenndri gerð þannig að ekki eigi að sleppa fiskur frá þeim.

ÁLIT UMSAGNARAÐILA OG SVÖR FRAMKVÆMDARAÐILA

Almennt

Í áliti sveitarstjórnar Kaldrananeshrepps er fagnað fyrirhugaðri starfsemi en talið þýðingarmikið að lífríki bíði ekki skaða af henni.

Í áliti Hafrannsóknastofnunarinnar er niðurstaðan sú að lífríki Steingrímsfjarðar virðist ekki stafa mikil hætta af þessari starfsemi og því sé ekki ástæða til að fram fari mat á umhverfisáhrifum hennar en þó sé æskilegt að láta framkvæma straummælingar á fyrirhuguðum eldisstað áður en staðsetning verður endanlega ákveðin. Hins vegar vekur Hafrannsóknastofnunin athygli á nauðsyn þess að gerð verði heildstæð úttekt og stefna mörkuð varðandi kvíaeldi í fjörðum landsins, þar sem m.a. verði sérstaklega tekið tillit til hugsanlegra áhrifa erfðablöndunar eldislax við villtan lax. Bent er á að síritandi hitamælingar Hafrannsóknastofnunarinnar í Hólmavíkurhöfn bendi til að

áhættusamt sé að stunda heilsárseldi á laxi í Steingrímsfirði.

Í svörum framkvæmdaraðila er tekið undir orð Hafrannsóknarstofnunar um að marka þurfi stefnu varðandi kvíaelði í fjörðum landsins, en það hljóti að vera á verksviði stjórnvalda.

Í álitum Náttúrufræðistofnunar Íslands kemur fram að stofnunin telur framkvæmdina kunna, vegna staðsetningar, eðlis og umfangs, að hafa umtalsverð umhverfisáhrif og sé því matsskyld.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að talið sé að umhverfisáhrif framkvæmdarinnar verði ekki meiri en af öðrum áformum, sbr. úrskurði Skipulagsstofnunar um sjókvíar í Berufirði og Mjóafirði og ef eitthvað er minni, því í upphafi, þegar verið er að koma eldinu af stað, verði fiskur aðeins í kvíum frá júní til janúarloka.

Í álitum veiðimálastjóra kemur fram að Steingrímsfjörður sé kaldur og þar megi reikna með hafís að einhverju marki með vissu árabili.

Erfðafræðileg og sjúkdómstengd áhrif og áhrif af völdum sníkjudýra

Í álitum Hafrannsóknastofnunarinnar er bent á að ef nætur í kvíum rifni sleppi lax af norskum uppruna í sjó og líklegt sé að hann leiti upp í nærliggjandi ár til að hrygna. Bent er á í þessu sambandi að skv. reglugerð um flutning og sleppingar laxfiska og varnir gegn fisksjúkdómum og blöndun laxastofna sé miðað við að sjókvíastöð sé ekki nær laxveiðiám með yfir 100 laxa meðalveiði s.l. 10 ár en 5 km. Sé um að ræða ár með yfir 500 laxa meðalveiði skal fjarlægðin vera 15 km. Næstu laxveiðiár séu Víðidalsá með að meðaltali 27 laxa (4 km fjarlægð), Hrófá með 56 laxa (5 km fjarlægð), Selá með 40 laxa (10 km fjarlægð) og Staðará með 60 laxa (12 km fjarlægð). Í tveimur síðastnefndu ánum veiðist auk þess nokkur hundruð bleikjur á ári. Næsta stóra laxveiðiá, Miðfjarðará með 1030 laxa meðalveiði, sé í um 50 km fjarlægð. Áhætta af erfðablöndun ráðist að töluverðu leyti af því hvort um yrði að ræða heilsárseldi eða skiptiæði, þar sem 500 g fiski yrði sleppt í kvíar í byrjun júní og honum slátrað að mestu fyrir áramót. Mestar líkur séu á illviðri á tímabilinu janúar-mars og því minni hætta á að kvíar eyðileggist og fiskur sleppi í skiptiæði en í heilsárseldi.

Í álitum Hafrannsóknastofnunarinnar er ennfremur bent á að erlendis hafi oft gengið illa að hafa hemil á laxalús í kvíaelði og vilji sumir meina að hún berist í villta stofna laxfiska og valdi verulegu tjóni, m.a. á Írlandi. Laxalús geti valdið skaða en með ströngum skilyrðum megi draga mikið úr áhættunni. Í kvíaelði á Íslandi hafi laxalús ekki verið vandamál. Æskilegt sé þó að fylgjast með tíðni hennar í kvíum og villtum bleikjustofnum í Steingrímsfirði bæði fyrir og eftir að starfsemi hefst. Ef eingöngu yrði stundað skiptiæði á laxi og lúsalaus lax settur í kvíar í júní yrðu litlar líkur á að laxaseiði sem gangi aðallega til sjávar á tímabilinu maí-júlí smitist af laxalús.

Í álitum Náttúruverndar ríkisins kemur fram að stofnunin hafi margoft bent á nauðsyn þess að fram fari mat á umhverfisáhrifum þegar fyrirhugað er sjókvíaelði og nota eigi norskan eldislax og að jafnframt sé ekki lokið stefnumótun í þessum málum á

landsvísu. Vísað er í fyrri umsagnir um sjókvíaeldi og vill stofnunin að framangreint sjókvíaeldi fari í mat á umhverfisáhrifum þar sem framkvæmdin kann að valda umtalsverðum umhverfisáhrifum vegna sjúkdóma, erfðablöndunar og mengunar. Með sama áframhaldi verði laxeldi með norskan eldislax komið hringinn í kringum Ísland án þess að nokkuð samkomulag hafi náðst á milli mismunandi hagsmuna, hvaða nafni sem þeir nefnist. Allt tal um að lítil sem engin hætta sé á erfðablöndun eða dreifingu sjúkdóma verði því óáreiðanlegra og ábyrgðarlausara. Ekkert mat á umhverfisáhrifum hafi farið fram og engin víska sé fyrir því að íslensk lög leyfi yfirleitt eldi með norskan eldislax. Eftirlit með laxeldisstöðvum sé engan vegin nógu gott og engin víska sé fyrir því hvaða eldislax sé yfirleitt notaður í laxeldisstöðvum. Að mati Náttúruverndar ríkisins sé það á ábyrgð einstakra framkvæmdaraðila að sýna fram á að laxeldi með norskan eldislax valdi ekki umtalsverðum umhverfisáhrifum sem það kunni vissulega að gera. Náttúruvernd ríkisins telur sig hafa sýnt fram á með fullgildum rökum í fjölda umsagna til Skipulagsstofnunar að svo sé.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann hafi lagt í allnokkra vinnu við að afla upplýsinga um framkvæmdasvæðið og vísar hann í svör við álitum Náttúrufræðistofnunar Íslands þar sem fram kemur að hann telur að umhverfisáhrif framkvæmdarinnar verði ekki meiri en af öðrum áformum sem Skipulagsstofnun hefur áður úrskurðað um t.d. í Berufirði og Mjóafirði.

Í álitum veiðimálastjóra er bent á að frá Steingrímsfirði séu ekki nema 50 km í gjöfular laxveiðiár fyrir botni Húnaflóa, svæðið sé þekkt gönguleið laxa á leið í Húnaflóaárnar og þar hafi þurft að halda uppi öflugum veiðieftirliti vegna blóraveiði á laxi í silunganet. Við Steingrímsfjörð, Hrutafjörð og víðar á Ströndum séu allgjöfular sjóbleikjuár og mjög verðmæt sjóbleikjuveiði sé í Víðidalsá og Vatnsdalsá í Húnavatnssýslu. Ýmislegt bendi til þess að bleikja úr þessum ám fari víða um svæðið í ætisleit að sumarlagi. Flakk bleikjunnar að sjókvíum sé því mjög líklegt. Í ljósi þessa telji veiðimálastjóri að fyrirhugað sjókvíaeldi á laxi eigi að vera háð mati á umhverfisáhrifum samkvæmt 2. og 3. viðauka laga nr. 106/2000.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að ekki eru gerðar athugasemdir við umsögn veiðimálastjóra en bendt á að ekki séu taldar nægar forsendur fyrir því að áform um fiskeldi í Steingrímsfirði skuli háð mati á umhverfisáhrifum.

Í álitum Náttúruverndar ríkisins er bent á að í Steingrímsfirði séu laxveiðar þó ekki gefi þær marga laxa og aðrar laxveiðiár í fjörðum sem ganga inn af Húnaflóa s.s. Miðfjarðará. Engin haldbær rök séu fyrir fullyrðingu framkvæmdaraðila um að laxeldi í Steingrímsfirði hafi ekki áhrif á villta laxastofna hvorki byggð á upplýsingum um lífríki eða aðra þætti. Enginn geti tryggt að lax sleppi ekki úr kvíum og sé nægjanlegt að benda á nýlegt dæmi frá Noregi.

Mengun frá lífrænum úrgangi og áhrif á lífríki Steingrímsfjarðar

Í álitum Hafrannsóknastofnunarinnar er bent á að við framleiðslu á 5000 tonnum af laxi á ári fari töluvert magn af lífrænum úrgangi út í umhverfið sem fódurleifar, saur og þvag. Þessi auðgun gæti valdið breytingum á tegundasamsetningu gróðurs og smádýralífs í nágrenni kvía. Þar sem kvíar verði staðsettar út af nesi í aðeins 7 km

fjarlægð frá fjarðarmynni megi búast við góðum straumi. Ef hins vegar sjávarstraumar séu ekki nægilegir safnist úrgangsefni fyrir undir kvíum í meira mæli en vistkerfið ráði við og geti það eytt dýralífi á takmörkuðu svæði. Með því að flytja kvíar reglubundið til megi draga mjög verulega úr þessu vandamáli. Út frá mælingum á hita og seltu í öðrum íslenskum fjörðum eins og t.d. Eyjafirði sé líklegt að stóran hluta ársins sé engin lagskipting í firðinum og því nái lóðrétt blöndun að flytja súrefnisríkan sjó niður á botn þar sem rotnun fer fram. Því sé ekki talið líklegt að rotnandi fóðurleifar og saur muni valda súrefnisskortum í sjálfum vatnsmassanum. Ekki sé líklegt að fyrirhugað laxeldi muni skaða villta nytjastofna í sjó. Það sé ennfremur niðurstaða Hafrannsóknastofnunarinnar að lífríki Steingrímsfjarðar virðist ekki stafa mikil hætta af þessari starfsemi og því sé ekki ástæða til að fram fari mat á umhverfisáhrifum hennar.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að það sé hans hagur að mæla hafstrauma í firðinum en það sé kostnaðarsamt og verði ekki lagt út í þær nema að fyrir liggi leyfi fyrir því að koma á stofn sjókvíaeldisstöð.

Í álitum Hollustuverndar ríkisins kemur fram að stofnunin telji að ekki liggi fyrir fullnægjandi upplýsingar og rökstuðningur um skilgreiningu svæðisins sem síður viðkvæmt í samræmi við reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ. Ennfremur að ef upp komi staðbundin vandamál vegna næringarsalta og lífræns úrgangs eigi að vera hægt að færa kvíar um set og því sé jafnan ekki um óafturkræf áhrif að ræða. Gera þurfi nánari grein fyrir hafstraumum á svæðinu, m.t.t. dreifingar úrgangsefna. Ef framkvæmdaraðili sýni fram á að viðtaki sé síður viðkvæmur sbr. reglugerð 798/1999 og taki tillit til ábendinga um færanleika kvía og upplýsingar um hafstrauma geri stofnunin ekki kröfur um að framkvæmdin fari í mat á umhverfisáhrifum skv. 2. og 3. viðauka laga nr. 106/2000.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að hann telur að samkvæmt framlögðum upplýsingum sé hægt að flokka fjörðinn sem síður viðkvæman viðtaka. Gera meigi ráð fyrir að þau úrgangsefni frá eldisstöðinni sem ekki falla til botns undir stöðinni muni dreifast inn með ströndinni norðanverðri og berast út fjörðinn að sunnanverðu út í Húnaflóa.

Í álitum Náttúruverndar ríkisins er bent á að litlar sem engar upplýsingar fylgi gögnum frá framkvæmdaraðila um lífríki og eðlisþætti Steingrímsfjarðar s.s. veður, strauma o.s.frv.

Áhrif á aðra landnotkun

Í álitum Siglingastofnunar kemur fram að fyrirhuguð staðsetning sjókvía sé tiltölulega nærri siglingaleið skipa þannig að nauðsynlegt sé að stöðin sé merkt í samræmi við alþjóðareglur vitastofnana.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram að stöðin verði merkt í samræmi við alþjóðareglur vitastofnana (IALA) ef endanlega staðsetning stöðvarinnar verður nálægt siglingaleið skipa að höfðu samráði við Siglingastofnun.

Í athugasemd Starfsmannafélags Landsvirkjunar, sem er eigandi jarðarinnar Kleifa og

nýtir hana til orlofsdvalar, er fyrirhugaðri framkvæmd mótmælt þar sem hún gæti spillt þeirri aðstöðu sem félagsmenn njóta á Kleifum. Verði ekki fallið frá áformum er krafist nákvæmra upplýsinga um alla starfsemina og áskilinn réttur til síðari mótbára og krafna.

Sammögnuð áhrif

Í álitni veiðimálastjóra kemur fram að í umsókn Silfurstjórnunnar komi fram að Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða hafi til umfjöllunar umsókn annars aðila um 199 tonna kvíaeldi á laxi í Kaldrananeshreppi í Steingrímsfirði, sem sé undanþegið tilkynningaskyldu. Telja verði mikilvægt að slíkar umsóknir á þessu svæði séu unnar í nánu samráði við embætti veiðimálastjóra sem útgefanda rekstrarleyfis. Augljóslega þurfi ekki margar slíkar smástöðvar til að vera með verulega framleiðslu, sem mundi í raun sniðganga lögboðinn feril. Í ljósi þessa telji veiðimálastjóri að fyrirhugað sjókvíaeldi á laxi eigi að vera háð mati á umhverfisáhrifum samkvæmt 2. og 3. viðauka laga nr. 106/2000.

Í svörum framkvæmdaraðila kemur fram sú skoðun hans að rekstur annars laxeldis í Steingrímsfirði, sem er með minni framleiðslu á ári en 200 tonn, ætti að geta farið vel saman við þá hugmynd að laxeldi sem hér er til skoðunar.

NIÐURSTAÐA SKIPULAGSSTOFNUNAR

Silfurstjarnan, Öxarfirði, hefur tilkynnt til ákvörðunar um matsskyldu fyrirhugað sjókvíaeldi út af svokölluðum Kleifum á norðuströnd Steingrímsfjarðar, samkvæmt 6. gr. laga nr. 106/2000 um mat á umhverfisáhrifum. Um er að ræða eldi á um 5000 tonnum af eldisfiski á ári og fellur framkvæmdin undir 2. og 3. viðauka við lög um mat á umhverfisáhrifum.

Við umfjöllun málsins hafa komið fram rökstuddar ábendingar um að stærð, staðsetning og eðli fyrirhugaðs sjókvíaeldis í Steingrímsfirði og hugsanleg áhrif þess í firðinum og víðar á Húnaflóasvæðinu, kalli á að gerð sé ítarlegri grein fyrir mögulegri hættu á erfðablöndun, áhrifum á vistkerfi og nýtingu laxa- og silungsstofna í nærliggjandi ám og áhrifum af völdum sjúkdóma og sníkjudýra frá starfseminni. Ekki liggi fyrir fullnægjandi upplýsingar og rökstuðningur um skilgreiningu svæðisins sem síður viðkvæmt, í samræmi við reglugerð nr. 798/1999 um fráveitur og skólþ. Einnig hefur verið bent á að gera þurfi grein fyrir hvernig samspil þessarar framkvæmdar og starfsemi verði við aðra landnotkun sem hafin er á svæðinu eða er í undirbúningi svo sem annað áformað fiskeldi í Steingrímsfirði og frístundahús á Kleifum og hugsanleg sammögnunaráhrif á umhverfið.

Í umfjöllun Skipulagsstofnunar um mat á umhverfisáhrifum sjókvíaeldis á laxi af norskum uppruna hefur ítrekað verið bent á takmarkaðar upplýsingar og reynslu af áhrifum þess að lax sleppi úr kvíum á búsvæði, sjúkdóma, sníkjudýr og erfðablöndun í villtum laxa- og silungastofnum. Veiðimálastjóri og Hafrannsóknastofnunin hafa bent á mikilvægi þess að fylgjast náið með þessum þáttum í tilraunaeldi og með vöktun. Bent hefur verið á nauðsyn þess að fyrir liggi heildstæð úttekt og stefnumörkun af hálfu stjórnvalda um sjókvíaeldi, þar sem m.a. sé tekin afstaða til staðarvals og tekið tillit til hugsanlegrar erfðablöndunar eldislax við villtan lax.

Í gögnum málsins kemur fram að áhætta af erfðablöndun ráðist að töluverðu leyti af því hvort um sé að ræða heilsárseldi eða tímabundið eldi. Framkvæmdaraðili gerir ráð fyrir tímabundnu eldi í byrjun og þá er lax ekki hafður í kvíum frá því í byrjun febrúar og fram í maí þegar mestra illviðra er von og hætta er á skemmdum á kvíum sem geti leitt til þess að lax sleppi. Engin rök hafa hins vegar komið fram um hagkvæmni slíks rekstrar og því ekki ljóst hvort að þar sé um raunhæfan kost að ræða til frambúðar.

Fram kemur í gögnum málsins að stutt sé frá fyrirhuguðu sjókvísvæði í fjórar laxveiðar með 30-60 laxa veiði og ekki séu nema 50 km í gjöfular laxveiðiár fyrir botni Húnaflóa og svæðið sé þekkt gönguleið laxa á leið í ár sem renna í Húnaflóa. Við Steingrímsfjörð, Hrutafjörð og víðar á Ströndum séu gjöfular sjóbleikjuár og mjög verðmæt sjóbleikjuveiði sé í Víðidalsá og Vatnsdalsá í Húnavatnssýslu. Ýmislegt bendi til þess að bleikja úr þessum ám fari víða um svæðið í ætisleit að sumarlagi. Flakk bleikjunnar að sjókvíum sé því mjög líklegt. Skipulagsstofnun telur að varúðarsjónarmið hljóti að vega þungt þegar álitamál eru uppi um áhrif framkvæmdar eins og sjókvíaeldis í Steingrímsfirði á umhverfið.

Mati á umhverfisáhrifum er meðal annars ætlað að tryggja að þar sem líkur eru taldar á að framkvæmd geti haft í för með sér umtalsverð umhverfisáhrif séu tekin saman gögn um fyrirhugaða framkvæmd, framkvæmdasvæði og áhrifasvæði framkvæmdar og lýst væntanlegum umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar með samanburði kostna og/eða umfjöllun um sammögnuð áhrif þegar við á. Mati á umhverfisáhrifum er einnig ætlað að tryggja fullnægjandi kynningu og samráð við undirbúning ákvarðana um framkvæmdir sem kunna að hafa umtalsverð umhverfisáhrif. Mati á umhverfisáhrifum er síðan ætlað að leiða í ljós þær forsendur og skilyrði sem leyfi til framkvæmda þurfa að byggja á svo tryggja megi að framkvæmdir muni ekki hafa í för með sér umtalsverð neikvæð umhverfisáhrif.

Varðandi skipulagslegar ákvarðanir og skipulagslega málsmeðferð fyrirhugaðs sjókvíaeldis vekur Skipulagsstofnun athygli á því að þar sem framkvæmdin er fyrirhuguð utan netlaga er hún hvorki háð skipulagsákvörðunum samkvæmt skipulags- og byggingarlögum né framkvæmdaleyfi sveitarstjórnar, sbr. erindi félagsmálaráðuneytis til umhverfisráðuneytis dags. 19. október 2000. Sveitarstjórn getur því ekki tekið á ásýnd framkvæmdarinnar eða samspili hennar við aðra landnotkun á svæðinu í skipulagsáætlun eða framkvæmdaleyfi, né heldur er þá tryggð opinber kynning á framkvæmdaáformunum samkvæmt skipulags- og byggingarlögum.

Í samræmi við 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum hefur Skipulagsstofnun farið yfir þau gögn sem lögð voru fram af hálfu framkvæmdaraðila um fyrirhugað sjókvíaeldi á laxi í Steingrímsfirði. Á grundvelli gagna framkvæmdaraðila og þeirra umsagna sem Skipulagsstofnun hafa borist við afgreiðslu málsins er það niðurstaða Skipulagsstofnunar að framkvæmdin skuli háð mati á umhverfisáhrifum vegna eðlis, staðsetningar hennar og eiginleika hugsanlegra áhrifa. Með vísan til 3. viðauka laga um mat á umhverfisáhrifum varðar það sérstaklega stærð og umfang framkvæmdarinnar, úrgangsmýndun, slysaþættu ef kvíar rifna, áhrif á aðra landnotkun, áhrif á kjörlendi laxa, umfang umhverfisáhrifa, fjölbreytileika áhrifa, tímalengd og óafturkræfi áhrifa og sammögnun áhrifa á tilteknu svæði.

Samkvæmt 6. gr. laga um mat á umhverfisáhrifum má kæra ákvörðun
Skipulagsstofnunar til umhverfisráðherra. Kærufrestur er til 15. mars 2001.

Stefán Thors

Hólmfríður Sigurðardóttir

Afrit: Umhverfisráðuneytið, Kaldrananeshreppur, Hafrannsóknastofnunin, Hollustuvernd ríkisins,
Náttúrufræðistofnun Íslands, Náttúruvernd ríkisins, Siglingastofnun, Þjóðminjasafn Íslands og veiðimálastjóri,
Hönnun og ráðgjöf, Reyðarfirði